

Tatiana Gorgievski

The skin I don't have

De energie in de schilderkunst van Tatiana Gorgievski is er een van 'poreusheid'. Het scherpe of het vage, de koude of warme kleuren pulseren doorheen het doek om lichamen te laten verschijnen of verdwijnen. Deze lichamen balanceren altijd tussen radicale eenzaamheid en een verslindende versmelting: ze willen en kunnen niet samen zijn, ze willen zowel behagen als vluchten. De kunstenaar werkt aan een langdurig creatief proces, met flitsen en latenties, door dunne picturale lagen over elkaar heen te leggen totdat een figuur zich onderscheidt, in extremis aan het doek vastgehouden door een fel kleuraccent: een rode hand in *Mère et fils* en *Lunatum*, een glanzend ooglid in *No guide no shelter*, of een vermiljoenrode mond in *Trying to be a woman*. Deze verscheidene symptomen die we in de etherische ruimte van het schilderij waarnemen, verwijzen naar een extreme affectueuze intensiteit die tegelijkertijd begeerlijk en ondraaglijk is: de gezwollen arm wordt rood, onder invloed van genot of een wond die stolt.

Wat schilderkunst mogelijk maakt, is het aanbrengen van lagen om jezelf ermee te bedekken, als een sluier of een mantel. Alleen verf kan ook lichamen laten versmelten en verwarren: het is amniotisch en speelt de stille uitwisseling van leven in de plasmatische ruimte na. De figuren lijken te worden opgeslokt, verdrongen of verzwoegen door de verf volgens verschillende dynamieken die we bijna kunnen afleiden uit het onderscheid tussen absorptie en verzwelging dat Diderot vergelijkt met de elementen water en vuur: terwijl absorptie verteert en vernietigt, omhult verzwelging, voert weg en doet alles in één keer verdwijnen: zo absorbeert vuur als het ware, maar water overspoelt" (Diderot, *Encyclopédie*, 1751-1771).

In een radioconferentie uit 1966 over het 'utopische lichaam' laat Michel Foucault, nadat hij heeft benadrukt dat ons lichaam, deze plek waarmee we onlosmakelijk verbonden zijn, ons overal volgt waar we gaan, zien dat de door mensen bedachte utopieën – die van feeën, de doden, de ziel – tot doel hebben het gewicht van het lichaam uit te wissen, te transfigureren of te laten verdwijnen. Toch is het in de liefdesdaad dat het lichaam werkelijk tot zichzelf wordt teruggebracht, ophoudt versnipperd en spookachtig te zijn om tot rust te komen en zich in het heden te verankeren: "Misschien moet ook gezegd worden dat vrijen betekent dat je voelt hoe je lichaam zich om je heen sluit, dat je eindelijk buiten elke utopie bestaat, met al zijn dichtheid, in de handen van de ander. Onder de vingers van de ander die je lichaam verkennen, beginnen alle onzichtbare delen van je lichaam te bestaan, tegen de lippen van de ander worden je lippen gevoelig, voor zijn halfgesloten ogen krijgt je gezicht een zekerheid, er is eindelijk een blik om je gesloten oogleden te zien".

De anonieme figuren van Tatiana Gorgievski, zonder geslacht of hiërarchie, lijken over het algemeen gevangen te zitten in een huid die ofwel te los ofwel te strak zit om zich er prettig in te voelen. In de leegte – die door geen enkele muur of horizon wordt begrensd – kan de aanwezigheid van deze wezens niet aan de blik ontsnappen, zoals geen enkel wezen aan zichzelf kan ontsnappen. "Wat in schaamte verschijnt, is daarom juist het feit dat men aan zichzelf vastzit, de radicale onmogelijkheid om aan zichzelf te ontsnappen en zich voor zichzelf te verbergen, de onverbiddelijke aanwezigheid van het ik voor zichzelf. Naaktheid is beschamend wanneer ze onze diepste intimiteit blootlegt", schrijft Emmanuel Levinas in *De l'évasion*, 1982. Als ze van binnenuit stralen of doorkruisd worden door de doorschijnende organen van anderen, komt dat doordat deze wezens niet langer fysiek belichaamd zijn in een individualiteit en volledig openstaan voor wat hen omringt. Het is alsof ze "ontveld" zijn, als gevilde wezens of nog meer als wezens zonder huid, zonder membraan dat hen van de wereld scheidt. Hun doorlaatbare oppervlak verstoort de sensoren waarmee ze waarnemen wat buiten hen ligt. Nu ze zich naakt ontdekken, weten ze dat de blik van de ander op hen kan rusten, om hen te strelen of te verstikken, hen het vluchtige gevoel te geven dat ze een lichaam hebben en dat ze

er zijn. Alles lijkt zich af te spelen op het niveau van deze huidloze omhulling die relaties tot mislukken veroordeelt: we kunnen alleen dichterbij komen of ons verwijderen van iemand die van ons gescheiden is.

Elora Weill-Engerer